

gebeurt door velen, die met onklare erfelijkheidsbegrippen werken, deze aangeboren besmetting met erfelijkheid in verband brengen!

Hoe het ook zij, op het punt van tuberculose is de prijsvraag te onduidelijk gesteld, dan dat het bij de eerste uitgave mag blijven. Er wordt nl. in den gewraakten vorm gevraagd om iets te bewijzen, wat onmogelijk kan bestaan, en dat laat de goede naam van onze Maatschappij niet toe.

Groningen, Augustus 1915.

G. SCHELTEMA.

ONZE OVEREENKOMST MET DE APOTHEKERS.

Nu de „Handelingen” der laatste algemeene vergadering verschenen zijn en ieder kan lezen, wat de verschillende sprekers gezegd hebben, acht ik het wenschelijk, het volgende op te merken.

In de eerste plaats moet geheel uit het debat verdwijnen het denkbeeld van collega SCHUCKINK KOOL over ons de macht hebben in eigen ziekenfondsen. Wij kunnen gerust volhouden, dat in ziekenfondsen, waarin de dokters „baas” zouden zijn, de belangen der patiënten veilig zijn zouden, veel veiliger althans dan bij omgekeerde verhouding de belangen der dokters. Maar het gaat niet aan, dat vertrouwen te eischen van de partij, met wie men heeft te handelen. Wij hebben daarom eerlijk aanvaard het beginsel, dat de dokters en de patiënten op voet van gelijkheid in de ziekenfondsen moeten overleggen en gelijkelijk vertegenwoordigd zijn, en daarop mogen wij niet terugkomen.

Wel eenigszins anders echter staat de zaak ten opzichte der apothekers. Hier wreekt zich de fout, dat wij van 1912 af de zaak te zeer overwegend hebben geplaatst in het teeken van macht en van dat der belangen; niet van *onze* belangen alleen, maar van de belangen der verschillende betrokkenen. Er waren drie groepen van belanghebbenden: patiënten, apothekers, dokters, — elk van de drie evenveel te zeggen, klaar is Kees!

In de discussie op 6 Juli te Amsterdam is herhaaldelijk ter sprake gebracht de tegenstelling tusschen de materiele en de moreele overwegingen. Welnu, ook op dit punt zouden wij juister onzen weg hebben gezien, indien wij voorop hadden geplaatst de andere beschouwing, waarop wij ons beriepen bij onzen eisch ten opzichte der positie, die aan de dokters in de ziekenfondsen zou worden gegeven, zooals ik dat uitvoerig heb gedaan in mijn brochure: „Dokters en ziekenfondsen”. Ik bedoel deze beschouwing, dat de verhouding tusschen dokters en patiënten in een ziekenfonds eenvoudig collectief behoort uit te drukken de persoonlijke verhouding tusschen dokter en patiënt. Op grond van die verhouding, en niet om allebei evenveel te zeggen te hebben, moet een regeling worden voorgestaan, waarbij aan de vertegenwoordiging der dokters en aan die der patiënten, zij het al of niet door een getalsverhouding, gelijke bevoegdheid wordt gegeven bij het gezamenlijk regelen der ziekenfonsaangelegenheden.

Wij kunnen dus onzen eisch ten opzichte der vertegenwoordiging van de dokters in de ziekenfondsbesturen handhaven zonder de belangenkwestie voorop te zetten. Een gelijke vertegenwoordiging der apothekers daarentegen kan niet rusten op een gelijke verhouding tusschen apotheker(s) en patiënt(en); zij is alleen te gronden op het zuivere belangenargument, een overeenkomst tusschen drie groepen van belanghebbenden. Waar wij evenwel begonnen zijn ook dit lagere argument te bezigen, en de gelijke *machts*verhouding der drie groepen van 1912 vooropgesteld hebben, moeten wij m. i. de consequentie van deze fout blijven dragen.

Geheel anders echter staat het met de gedachte, dat wij de verplichting op ons zouden nemen, alle eischen der apothekers — in het bijzonder dan de vrije apothec-

kerskeuze en de apotheker eigenaar van de apotheek — te steunen in den vorm, zooals dat in voorstel *d* was belichaamd. Ik kom hierop terug, omdat sommigen bij het lezen, gelijk ik bij het hooren, onder den indruk zouden komen van iets zeer verrassends en daardoor suggestiefs in de woorden, aan het eind der gedachtenwisseling gesproken door de heeren KOCH en (duidelijker nog) COHEN. In heel de discussie had sterk geklonken de toon: *waarom* zullen wij dit doen? waarom zullen wij ons spannen voor het karretje der apothekers? En daar kwamen die twee heeren (het was een zeer groote fout, dat niet eerst een officieele verdediging van het voorstel aan het woord geweest was) met de leuke opmerking: „M. H., zet de zaak nu eens andersom en vraag eens, waarom wij *niet* zouden doen, iets wat de apothekers ons vragen en *wat niet is in strijd met de belangen der verzekerden*”.

Het komt mij voor, dat in de debatten toch wel degelijk argumenten zijn aangevoerd, waarom wij het *niet* zouden doen, die niet weerlegd zijn. Wat mij betreft, blijft mijn bezwaar tegen verbonden, zooals hier voorgesteld, die uitsluitend op belang en macht gegrond zijn. Ik sta hiermede zoo principieel mogelijk tegenover het argument, dat ons belang dit verbond eischt, omdat wij anders ons doel niet bereiken zullen. Dat mag nooit een argument zijn om onrecht te steunen en ik ben overtuigd, dat de apothekers onrecht doen met de eischen te stellen voor de vrije apothekerskeuze en de apotheker eigenaar der apotheek.

En ten tweede: dat het *niet in strijd* is met het belang der verzekerden, is iets wat wij niet hebben te beoordeelen, wanneer zij iets wenschen of niet wenschen. Wij moeten te dezen opzichte de redeneering volgen, die collega COHEN hield ten opzichte der apothekers, waar hij (bldz. 999 der Handelingen) zeide: „Het is — terecht of ten „onrechte — door de apothekers geacht een apothekersbelang te zijn”. Welnu, het tegenovergestelde, het hebben van een eigen apotheek, wordt — terecht of ten onrechte — door de verzekerden geacht in hun belang te zijn; daar hebben wij niet het recht tusschenbeide te komen en den steun der apothekers te koopen door voor hen partij te trekken.

's-Gravenhage, 21 Augustus 1915.

Dr. D. SNOECK HENKEMANS.

WALGELIJKE LECTUUR.

Het voorbeeld, door collega PLANTEN aangehaald omtrent verspreiding van walgelijke lectuur, kan met ontelbare van een dergelijke soort vermeerderd worden. Eenige jaren geleden werd onder leiding van den heer L. SIMONS een tentoonstelling in Americain gearrangeerd, waar men zich een klein denkbeeld kon vormen van de uitgebreidheid, die deze soort prikkellectuur reeds heeft. Er werd toen een commissie gevormd, waarin ook ik zitting had, die begonnen is de belangstelling op te wekken voor de bestrijding van het kwaad, door de prikkellectuur veroorzaakt. Uit gebrek aan belangstelling en tengevolge van finantieele onmacht moest deze commissie reeds spoedig haar werk opgeven. Met name werd van de zijde der geneeskundigen niet de minste steun aan het streven van den heer SIMONS gegeven.

Uitgaven, als door den heer PLANTEN gesignaleerd, verbieden, dat gaat niet, zonder het instellen van een censuur, die bij ons gelukkig een onbekend iets is. Het opvoeden van den smaak der menigte, het verspreiden van goede en zeer goedkoope lectuur op veel grooter schaal, dan zulks thans met de bescheiden middelen, die daarvoor beschikbaar zijn, mogelijk is, zal op den langen duur verbetering kunnen brengen.

Amsterdam, 29 Augustus 1915.

A. KROVELD JR.